

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК галузевої експертної ради

Відомості про освітню програму

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО

Повна назва ЗВО	Таврійський національний університет імені В.І.Вернадського
Ідентифікаційний код ЗВО	02070967
ПІБ керівника ЗВО	Бортняк Валерій Анатолійович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	www.tnu.edu.ua

ID освітньої програми в ЄДЕБО

Повна назва ОП	Психологія
Реквізити рішення про ліцензування спеціальності на відповідному рівні вищої освіти	Сертифікат про акредитацію освітньої програми - 7819, дійсний до 14.05.2025
Цикл (рівень вищої освіти)	Доктор філософії
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація	-
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада РЕКОМЕНДУЄ

Ухвалити рішення про

Акредитацію

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз *

1.1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ГЕР погоджується із обґрунтованим висновком ЕГ

1.2 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Констатуємо, що у розділі “Придатність до працевлаштування” відсутній перелік посад із кодами згідно Класифікатора професії.

ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ щодо врахування професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»

1.3 Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Погоджуємося з обґрунтованими висновками ЕГ

Констатуємо, що мета, фокус та особливості ОНП є широкими та не чіткими. Метою ОНП не може бути “забезпечення консультативної підтримки аспірантам у виконанні оригінальних досліджень, спрямованих на отримання нових наукових знань, підготовки і захисту дисертації”

1.4 Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

1.5 Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз *

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ГЕР погоджується із обґрунтованим висновком ЕГ

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

2.4 Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Констатуємо, що здобувач може обрати ВОК з переліку інших ОПП, разом з тим у НП наявні конкретні дисципліни лише з відповідної ОНП. Зазначення в НП вибіркового ОК дезорієнтує здобувача і стейкхолдерів щодо обов'язковості їх вибору

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Констатуємо, що практична підготовка здобувачів дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої викладацької діяльності у сфері психології.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

2.7 Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

2.8 Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

2.9 Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз *

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

3.3 Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Попри системність підходу щодо процедури перезарахування результатів навчання, здобутих під час академічної мобільності, констатуємо відсутність подібних практик

3.4 Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз *

4.1 Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Констатуємо наявність прозорих критеріїв оцінювання у більшості силабусів. Разом з тим в ОК1 вони відсутні, у ОК2 є наявні бали за самостійну роботу, а теми з неї відсутні.

В пререквізитах ОК1 прописано “Філософія” та “Логіка”, в постреквізитах - “Філософська антропология”, “Аналітична філософія”, які не читаються на даній ОНП. В ОК5 постреквізитами зазначені ВОК

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Погоджуємося із висновками ЕГ, натомість зауважимо, що ОК5 змістовно не відповідає третьому (науковому) рівню освіти, деякі питання, як от “Загальні та спеціальні здібності. Обдарованість. Талант. Геніальність” та ін містяться у питаннях вступного випробування

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз *

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів

навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Щодо зауваження ЕГ "В п.6.13 Положення зазначено, якщо в дисертації виявляються прояви академічного плагіату, то кафедра ухвалює рішення про надання терміну на доопрацювання з можливістю повторного подання. Таке трактування є неоднозначним, а загальноуніверситетське Полож. суперечить принципу нульового толерування фактів академічної недоброчесності до здобувачів", погоджуємося, що це є недоліком. ГЕР опрацювала відповідь ЗВО, зокрема прийняте Положення від 12.12.2024. Разом з тим зауважимо, що згідно Листа НА №708 від 05.06.2020 новостворені документи чи інші зміни, які відбулися вже після візиту ЕГ, має оцінювати нова експертна група.

Недоліком вбачаємо глибинне нерозуміння ЗВО методології виявлення академічного плагіату, що наразі негативно відображається на формуванні інституційної політики. В Положенні розділ 6 називається "ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НА ПЛАГІАТ", а визначається наявність/відсутність плагіату чомусь за рівнем оригінальності тексту, про що також зауважує ЕГ. Це свідчить про системний недолік ВСЗЯ у тлумаченні сутності академічного плагіату та задіяні інструментів перевірки його наявності/відсутності у відповідних текстах

Разом з тим, ГЕР констатує, що цей недолік не є суттєвим, оскільки не призвів до негативних наслідків, зокрема у ЗВО відбулися вже 4 успішні захисти аспірантів ОНП

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз *

6.1 Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Констатуємо, що наукові публікації НПП частково відповідають ОК «Філософія науки»

6.2 Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Позитивною практикою вважаємо системну роботу щодо залучення професіоналів-практиків до реалізації освітнього процесу на ОНП

6.4 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

ГЕР констатує наявність оприлюднених результатів рейтингування НПП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз *

7.1 Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Позитивною практикою вважаємо наявність наукового фахового видання категорії «Б» з психології

7.3 Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ГЕР погоджується із обґрунтованим висновком ЕГ

7.6 Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз *

8.1 Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ГЕР констатує залученість здобувачів до процесу періодичного перегляду ОП. Погоджуємося із рекомендацією ЕГ щодо включення голови Ради молодих вчених до складу Вченої ради ЗВО

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Констатуємо системну залученість роботодавців до перегляду ОНП

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Констатуємо часткове реагування ЗВО на результати ЗЗЯО в контексті регулювання питання щодо нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності здобувачів.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз *

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР підтримує обґрунтований висновок ЕГ

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

9.3 Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз *

10.1 Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

ГЕР констатує, що зміст ОНП, її ОК забезпечують необхідну підготовку здобувачів, в тч компетентностями з наукової та педагогічної діяльності. Перелік ВОК відповідають темам дисертаційних робіт

10.2 Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

ГЕР погоджується із обґрунтованим висновком ЕГ. Позитивною практикою вбачаємо реалізацію кафедрою наукової теми «Соціально-психологічний супровід особистості в умовах суспільних трансформацій»

10.3 Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Констатуємо, що ЗВО спроможний забезпечити створення РСВР

10.4 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

Позитивною практикою вбачаємо укладення ЗВО договір про співпрацю з реабілітаційним центром, де здобувачі мають можливість проводити дослідження

10.5 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

10.6 Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

10.7 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів

для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми *

У ОНП на 2024/2025 нр оновити:

- придатність до працевлаштування
- мету, фокус та особливості ОНП

ГЕР підтримує рекомендації ЕГ

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми *

У ОНП та навчальному плані 2025/2026 н.р прибрати назви вибіркових освітніх компонентів

ГЕР підтримує рекомендації ЕГ

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання *

ГЕР підтримує рекомендації ЕГ

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою *

Перед оновленням силабусів на 2025/2026 нр проаналізувати їх з метою оновлення критеріїв оцінювання, додавання тем для самостійної роботи. ОК 5 привести у відповідність третьому (науковому) рівню.

ГЕР підтримує рекомендації ЕГ

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність *

Впродовж 2024/2025 н.р переглянути методологію виявлення академічного плагіату, яка хибно визначена у внутрішніх документах ЗВО, таким чином, щоб унеможливити встановлення наявності/відсутності плагіату за критерієм рівня оригінальності тексту

Критерій 6. Людські ресурси *

До початку 2025/2026 нр забезпечити викладання за дисципліною ОК «Філософія науки» викладачами, що мають відповідну академічну та професійну кваліфікацію

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси *

ГЕР підтримує рекомендації ЕГ

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми *

Адміністрації ЗВО реагувати на зауваження за результатами ЗЗЯО

ГЕР підтримує рекомендації ЕГ

Критерій 9. Прозорість та публічність *

Відсутні

Критерій 10. Навчання через дослідження *

Відсутні
